

PITCHER
Preventing Illicit Trafficking of Cultural Heritage:
Educational Resources



Recursos Educatius Oberts

Protegim els jaciments!

Temes: Espoli d'antiguitats i obres d'art,
Lluita contra el tràfic il·lícit, Per
què està prohibit, quines
conseqüències té

Edats del grup: 11-14, 14-18 anys

Autores

Marta Alsina, Núria Cassanyes, Montserrat Morales, Susana Pedrosa, Laura Romero

Versió

Versió catalana, juliol 2023

Imatges

© Pexels, PITCHER project, © Bibracte, Antoine Maillier, Institut La Bisbal, Museu d'Arqueologia de Catalunya

Copyright

Els recursos es poden utilitzar en acord a: llicència Creative Commons No Comercial Compartir Igual (CC BY-NC-SA)





Exempció de responsabilitat

El projecte PITCHER ha estat finançat amb el recolzament de la Unió Europea i la Agència Nacional Francesa per el Programa Erasmus+ (Acuerd de Subvenció 2021-1-FR01-KA220-SCH-000032674). Aquesta publicació reflexa únicament les opinions de l'autor, i la Unió Europea i la Agència Nacional Francesa per el Programa Erasmus+ no poden ser considerades responsables de qualsevol us que es faci de la informació que conté.



Taula de continguts

Pròleg.....	4
La oferta educativa PITCHER	5
Resum: Protegim els jaciments!	7
Introducció	7
Com utilitzar aquest recurs educatiu  11-14  14-18.....	9
Instruccions pel professorat	9
Suggeriments per ampliar continguts	19
Idees per a ampliació de continguts.....	19
Annex 1: Documentació per a la valoració del producte final. Versió per imprimir.....	20

Pròleg

El projecte PITCHER (Programa Erasmus+, 2021-2024) té com a objectiu dissenyar i provar un conjunt de recursos educatius oberts amb un enfocament en millorar les capacitats dels professors i educadors per a crear noves experiències d'aprenentatge que combatin el saqueig i el tràfic il·lícit de béns culturals.

El projecte té com a finalitat introduir una nova perspectiva per conscienciar els joves sobre la problemàtica de lluitar contra el saqueig i el tràfic il·lícit de béns culturals. Comença centrant-se en els mestres d'escola, amb l'objectiu de despertar el seu interès i fomentar el seu desenvolupament professional en aquest àmbit.

PITCHER s'aproxima a les recomanacions finals del projecte europeu NETCHER (H2020 - 2019-2021), coordinat pel CNRS, que va implementar una xarxa transsectorial sòlida, així com recomanacions sobre la lluita contra el saqueig i el tràfic de béns culturals. Un dels components de les recomanacions és la necessitat de sensibilitzar i orientar les comunitats educatives.

La idea del projecte prové de l'ENSP (Centre de Recerca de l'Acadèmia Nacional de la Policia Francesa) i l'associació Michael Culture - membres del consorci NETCHER -

i uneix BIBRACTE, un actor important en arqueologia, MUSEOMIX, una referència en mediació per a museus, i escoles de França, Grècia, Itàlia i Espanya, per a codissenyar i implementar el projecte PITCHER.

Esperem que aquest recurs aportï una nova dimensió al vostre treball, i que el pugueu utilitzar per desenvolupar aquestes activitats amb els vostres estudiants. Els temes seleccionats han estat triats juntament amb professors i educadors de França, Grècia, Itàlia i Espanya a través de grups de discussió i enquestes. Cada recurs està acompanyat de punts clau d'aprenentatge, així com diversos fets interessants o informacions que estan destinades a provocar una discussió més profunda.

Sempre que ha estat possible, hem inclòs una breu activitat interactiva que es pot realitzar amb els estudiants o una sèrie de preguntes suggerides per presentar els temes de cada mòdul d'aprenentatge. Si desitgeu explorar determinats temes amb més profunditat, cada recurs inclou un enllaç cap a altres recursos relacionats. Quan estigui disponible, es proporcionarà una llista general de recursos addicionals relacionats amb els temes.

Els recursos i textos adjunts estan dissenyats com a suports educatius independents. En aquest sentit, el recurs té com a finalitat proporcionar un marc general del qual podeu triar els temes més rellevants per a les vostres activitats. Aquest mòdul es pot utilitzar en qualsevol país o context, ja que tracta temes que són transfronterers i universals.

Per obtenir més informació sobre el projecte PITCHER, visiteu:




<https://www.pitcher-project.eu>



Photo: Pexels, Oleksandr Pidvalnyi




La oferta educativa PITCHER

Els recursos educatius oberts de PITCHER inclouen els següents mòduls d'aprenentatge, llistats aquí segons les matèries i l'edat suggerida dels estudiants destinataris:

	 7-11	 11-14	 14-18
Tots els temes		Case Studies	Case Studies
		The Cobannus hoard affair	The Cobannus hoard affair
		Looting is not a game	Looting is not a game
		Traffic International	Traffic International
		The Raiders of the Lost Art	
Espoli d'antiguitats i obres d'art	Saqueig al poble	Saqueig al poble	Saqueig al poble
	Traffic 'Art	Traffic 'Art	Traffic 'Art
	Vade-mecum Educational project	Vade-mecum Educational project	Vade-mecum Educational project
	The Mysterious Theft	The Mysterious Theft	Guilty Treasures
		Crossed interviews	Crossed interviews
		Journey of a Stele	Journey of a Stele
		Protegim els jaciments!	Protegim els jaciments!
		Voiceless	Voiceless
		PillarT	PillarT
		The Talking Clay	
Venda d'objectes robats	Traffic 'Art	Traffic 'Art	Traffic 'Art
		Journey of a Stele	Journey of a Stele
		Voiceless	Voiceless
		PillarT	PillarT
			Guilty Treasures
Canals de tràfic i identificació dels actors	Traffic 'Art	Traffic 'Art	Traffic 'Art
		Crossed interviews	Crossed interviews

		Journey of a Stele	Journey of a Stele
		Voiceless	Voiceless
		PillarT	PillarT
			Guilty Treasures
Lluita contra el tràfic il·lícit	Traffic 'Art	Traffic 'Art	Traffic 'Art
		Protegim els jaciments!	Protegim els jaciments!
		Crossed interviews	Crossed interviews
		Journey of a Stele	Journey of a Stele
		PillarT	PillarT
		The Talking Clay	
Recerca de procedència i traçabilitat		Crossed interviews	Crossed interviews
		PillarT	PillarT
		Touch, Don't Touch	Touch, Don't Touch
Devolució d'objectes robats	Traffic 'Art	Traffic 'Art	Traffic 'Art
		Journey of a Stele	Journey of a Stele
Preservació de la memòria dels artefactes desapareguts	Vade-mecum Educational project	Vade-mecum Educational project	Vade-mecum Educational project
		Touch, Don't Touch	Touch, Don't Touch
Per què està prohibit, quines conseqüències té	Vade-mecum Educational project	Vade-mecum Educational project	Vade-mecum Educational project
		Crossed interviews	Crossed interviews
		Journey of a Stele	Journey of a Stele
		Protegim els jaciments!	Protegim els jaciments!
		Voiceless	Voiceless
		PillarT	PillarT
		The Talking Clay	

Resum: Protegim els jaciments!

Temes:	Espoli d'antiguitats i obres d'art, Lluita contra el tràfic il·lícit, Per què està prohibit, quines conseqüències té
Edats del grup:	 11-14  14-18
Programa educatiu:	Educació secundària obligatòria (ESO), ciències socials, valors i educació cívica
Temps:	 300 minuts d'aula (aprox.) i un matí per la sortida al jaciment
Materials i eines:	Google sites "Protegim els jaciments!" https://sites.google.com/view/erasmuspitcher/inici
Habilitats:	Les competències acadèmiques que s'assoleixen gràcies a aquesta activitat, són per exemple: orientar-se en el temps i l'espai, analitzar i comprendre un document, cooperar i compartir, etc.
Objectius d'aprenentatge:	Animar i motivar als alumnes a: <ul style="list-style-type: none">• Pensar de manera creativa i crítica sobre els conceptes de rellevància del patrimoni cultural en la vida quotidiana.• Comprendre la dimensió àmplia i multicultural del patrimoni.

Introducció

Com s'ha citat anteriorment, s'ha elaborat un Google Sides ("Protegim els jaciments!"). Amb aquest recurs didàctic ens proposem realitzar una sèrie d'activitats encaminades a conèixer i a dimensionar correctament la problemàtica dels detectoristes de metall i el perjudici ocasionat sobre el patrimoni arqueològic del nostre territori.

Les activitats que us proposem són les que trobareu a l'apartat del Procés d'aquest "sides". Caldrà per part de l'alumnat llegir atentament les instruccions de cada una d'elles per descobrir la informació necessària que els permet elaborar un treball (producte) final.

El Google site està compost per diferents tasques que tot seguit presentem:

Tasca 0. Què en saps de l'espoli?

Aquesta tasca pretén fer una diagnosi de coneixements i situar a tot l'alumnat en un mateix punt de partida per abordar el tema de treball: l'espoli arqueològic.

Tasca 1. Sopa de lletres.

Amb aquest segona activitat l'alumnat adquirirà vocabulari nou relacionat amb el tema de treball.

Tasca 2. Omple els buits.

L'objectiu d'aquesta tasca és posar en pràctica el vocabulari adquirit i saber relacionar els conceptes i emprar correctament el conceptes treballats.

Tasca 3. L'entrevista

Amb aquestes entrevistes es pretén donar eines i coneixement sobre l'espoli a l'alumnat per tal que puguin entendre com es desenvolupa el fenomen de l'arqueofurtivisme.

Tasca 4. Sortida al jaciment.

Com a darrera tasca, s'encomana a l'alumnat una activitat totalment pràctica sobre un jaciment arqueològic on especialistes assessoraran i guiaran en les tasques a desenvolupar. Fent aquesta activitat totalment manipulativa i vivencial.

Finalment, l'alumnat haurà de concloure el seu treball amb la creació d'un producte final que segons el cicle (franja d'edat) al qual pertanyin serà un o altre, com es detalla a continuació:

- **Primer cicle (12-14 anys)**
Com a producte final es demana l'elaboració d'una infografia en la qual cal recollir les idees clau del tema tractat a la webquest: l'espoli arqueològic il·lícit amb detectors de metall.
- **Segon cicle (14-16 anys)**
Com a producte final es demana l'elaboració d'un vídeo en el qual cal recollir les idees clau del tema tractat a la webquest: l'espoli arqueològic il·lícit amb detectors de metall.



Com utilitzar aquest recurs educatiu

En el sites “Protegim els jaciments!” podem trobar un menú d’opcions a la part superior que, en cas de desitjar-ho, ens dona accés directe a cada una de les parts i/o activitats programades.

A l’inici es pot trobar un apartat amb una breu *introducció* explicant quin és el fil conductor o temàtica del recurs. S’ha intentat contextualitzar la situació d’aprenentatge per tal que l’alumnat pugui assolir un aprenentatge més significatiu. Es demana a l’alumnat que es converteixi en un intrèpid aventurer/a per endinsar-se en el món de l’espoli i el tràfic il·lícit.

A l’apartat del *procés* s’hi troben cadascuna de les tasques o activitats a realitzar. A cada una hi ha una explicació de què ha de fer l’alumne/a per potenciar el seu treball autònom. Però al llarg d’aquesta guia es detallen les instruccions per orientar al professorat en el desenvolupament les tasques, proporcionant-li eines que l’ajudin a acompanyar a l’alumnat en el seu treball. També hi ha descrit el *producte final* que ha d’elaborar l’alumnat segons la franja d’edat.

També s’hi pot trobar un apartat d’avaluació que permet realitzar una autoavaluació per part de l’alumnat i també una avaluació per part del professorat.

Finalment, hi ha l’apartat de recursos on se n’ofereixen alguns per al treball de l’alumnat durant les activitats (o pel professorat). Però també es poden utilitzar d’altres diferents segons convingui. Així mateix, en el sites hi ha una petita guia de treball per al professorat.

Instruccions pel professorat

A continuació trobareu les instruccions per poder treballar a l’aula cada una de les tasques proposades per aquest Google Sites.

Tasca 0. Què en saps de l’espoli? (brainstorming)

Objectius:

- Que el professor/a es faci una idea del coneixement de l’alumnat sobre el tema, ja que pot variar en funció del nivell/edat amb què es treballa.
- Que l’alumnat s’introdueixi en el tema d’una manera dinàmica a partir d’unes idees concebudes i, si cal, incorporar noves idees o rectificar les errònies.

La idea és que el docent mostri a l’alumnat una sèrie de cartes amb només imatges. Es poden utilitzar impreses o de forma digital. Podeu trobar la col·lecció completa a la tasca 0, però no cal utilitzar-les totes. El professor/a pot seleccionar les que cregui convenients en funció de:

- El temps del qual disposi per dur a terme l’activitat.
- El nivell/edat de l’alumnat.
- El vocabulari a treballar.
- Altres.

a) Si es treballa amb les cartes impreses

El professor/a distribuirà per l’aula una sèrie de cartes només amb imatges sobre el tema.

Els alumnes, de forma individual, han d’anotar el que els suggereixi una de les imatges. Ho faran en un post-it que facilitarà el professor/a. Poden escriure comentaris o frases per més d’una imatge,

en post-its diferents.

Quan acabin, han d'enganxar el post-it a sota de la imatge corresponent que estarà penjada a la pissarra (o a on el professor/a consideri oportú). No cal que hi posin el seu nom (anònim).

Quan tothom hagi acabat, es posaran en comú les idees de forma ordenada i a manera de debat. El debat serà conduït pel docent intentant no posicionar-se, però reconduint aquelles idees errònies.

b) Si es treballa amb les cartes en format digital

El professor/a projectarà cartes de forma aleatòria. Per a cada carta demanarà a l'alumnat que pensi de forma individual què li suggereix. Els alumnes que tinguin una resposta aixecaran la mà, i per torns el professor/a els farà intervenir generant un debat.

El debat serà conduït pel docent intentant no posicionar-se, però reconduint aquelles idees errònies.

Durada orientativa de l'activitat 15-30 min (en funció de la participació de l'alumnat).





Tasca 1. Sopa de lletres

Per fer aquesta activitat cal que:

- Els alumnes de forma individual o en parelles (a escollir pel docent, en funció del nombre d'alumnat del grup classe) localitzin a la sopa de lletres les paraules indicades.
Durada orientativa: 10 minuts.
- Un cop localitzades les paraules, el professor/a demanarà a alumnes escollits a l'atzar que expliquin el seu significat. Si alguna no la saben la buscaran al diccionari.
Durada orientativa: 15 minuts.
- Els alumnes anotin la definició de les paraules (de totes o de les que no saben; en funció del nivell amb què es treballi). Aquesta part és opcional; a decidir pel docent.
Durada orientativa: 10 minuts.

Sopa de lletres

Troba les següents paraules:

ESPOLI	PATRIMONI	HISTÒRIA	PASSAT	DETECTOR
DESTRUCCIÓ	MEMÒRIA	DELICTE	ROBATORI	ESTRAT
ARQUEOLOGIA	RIQUESA	TRÉSOR	SUBHASTA	TRAFIC
METALLS	FLETXA	FIBULA	SIVELLA	ARPO
MONEDA	EXHUMACIÓ	BEINA	BALA	ANTIGUITAT

Ú	Ú	Q	Ó	I	É	A	L	U	B	I	F	Ú	Á	V	O	L	I	E	W
O	Ú	J	F	Z	E	M	B	R	L	J	N	Á	W	Í	W	A	Á	S	H
T	Ú	A	E	S	P	O	L	I	O	B	B	A	M	V	F	Ó	D	T	A
H	E	G	Z	M	Y	A	L	E	C	B	K	B	X	H	U	U	Á	R	S
A	O	T	R	Ñ	Ü	T	J	H	L	C	A	É	N	U	Ü	D	A	A	E
H	I	L	S	Q	Q	Ñ	Á	I	Ü	S	I	T	Ñ	I	J	T	N	T	U
Z	C	A	Y	M	R	Z	Y	S	Ó	L	C	F	O	E	P	A	I	M	Q
S	C	R	I	P	Ü	U	M	T	P	L	Y	H	A	R	Ü	S	E	Á	I
E	U	Y	O	G	N	Y	Á	O	O	A	D	R	C	R	I	S	B	Ú	R
B	R	C	L	T	O	E	R	R	I	T	A	A	A	A	T	A	S	Ó	A
A	T	J	T	L	C	L	D	I	O	E	L	D	X	A	C	P	Y	R	E
L	S	V	A	O	K	E	O	A	A	M	E	E	T	T	R	Y	P	U	X
A	E	F	T	T	L	D	T	E	T	Ñ	T	N	E	S	K	P	M	C	H
Ó	D	A	I	Ó	R	Z	E	E	U	Á	P	O	L	A	X	N	E	G	U
Ñ	U	L	U	Á	É	E	I	L	D	Q	L	M	F	H	T	M	M	A	M
G	E	L	G	J	Ñ	M	S	D	I	A	R	L	V	B	M	R	O	R	A
A	Ü	E	I	P	B	J	P	O	B	C	M	A	É	U	Ú	R	R	P	C
B	K	V	T	Ó	S	J	M	K	R	K	T	E	L	S	Y	Y	I	O	I
H	G	I	N	L	N	Ñ	Ú	J	K	K	É	E	W	P	Ú	V	A	Ü	O
R	C	S	A	R	Y	D	Ú	P	A	T	R	I	M	O	N	I	A	H	H

Tasca 2. Omple els buits

Aquesta activitat té per objectiu conèixer i saber utilitzar vocabulari específic del camp semàntic dels detectoristes, un tipus d'espoli molt present a la nostra zona.

Abans de fer l'activitat és important que situem els alumnes i els donem algunes eines que els permetin conèixer més detalladament què és l'espoli d'obres d'art i què entenem per detectorisme relacionat amb l'espoli.

A l'apartat de recursos hi trobaràs enllaços que us ajudaran a adquirir coneixement i vocabulari.

Els alumnes es poden distribuir en grups de 3 o 4 persones. Aquests grups ja seran els que s'utilitzaran a la tasca 3 i pel producte final.

Durada orientativa de l'activitat 15 min.

Omple els buits

Llegiu el text que teniu a continuació i ompliu els espais buits amb les paraules de la llista:

col·leccionistes, detectoristes, sancionat, arqueològic,
fòssils, jaciments, Wallapop, espoliar

El segon ofici més vell del món

El boom dels detectors de metall

El 2020 va ser l'any de la pandèmia i del confinament, però també hi va haver un boom extraordinari dels _____, és a dir, persones que van amb detectors de metall a la recerca de possibles tresors. Els agents rurals van informar d'una desena de casos el 2019, però l'any passat la xifra va augmentar fins a arribar a 36. En alguns casos es va trobar material _____ en poder dels detectoristes i es van denunciar vendes a webs, per exemple a _____. Hi ha denúncies a l'Escala, al jaciment del Far de Llinars del Vallès, a Ullastret, en jaciments de la Guerra Civil... Un dels casos que van provocar més rebombori va ser el d'un home de 70 anys que s'havia dedicat a _____ restes paleontològiques de diversos jaciments catalans des de com a mínim el 1996. "Se'l va enxampar in fraganti al Paratge del Clot Sant Romà de Bellprat, a l'Anoia –diu Adam Picón, arqueòleg i coordinador de patrimoni dels Agents Rurals–. En el 75% dels casos d'espoli s'utilitzen detectors de metall". Bellprat és un lloc freqüentat per _____. i, fins i tot, hi havien excavat una trinxera artificial. L'home detingut, que a casa tenia un munt de _____ de crancs, va ser _____. i té una ordre d'allunyament d'una desena de _____. Picón creu que s'hauria de canviar la normativa: "La legislació de patrimoni és del 1993 i està una mica desfasada. L'ús dels detectors de metall no és clar, hi ha una certa ambigüitat".

Tasca 3. L'Entrevista

En aquesta activitat els alumnes trobaran una entrevista a dos especialistes en arqueologia (<https://sites.google.com/view/erasmus-pitcher-en/process/task-3-the-interview?authuser=0>).

Cal que les escoltin amb atenció perquè després hauran de respondre unes preguntes.

En funció dels recursos digitals de què es disposin els alumnes les escoltaran amb els seus dispositius o el docent les projectarà per a tot el grup classe.

Després de visualitzar i escoltar l'entrevista, els alumnes distribuïts en els mateixos grups que per la tasca 2 (3 o 4 persones) respondran les preguntes que s'indiquen a la tasca.

En funció del nivell/edat de l'alumnat es recomana:

- escriure en el quadern/folis totes les preguntes i respostes a mesura que es van posant en comú amb tot el grup classe (1r cicle ESO)
- anotar les respostes en quadern/folis o les idees principals sobre el que es demana a la pregunta (2n cicle ESO)

Durada orientativa de l'activitat 45 minuts.

Tasca 4. Sortida al Jaciment

Per aquesta activitat es desplaçarà i treballarà directament en un jaciment arqueològic, en concret a **l'Illa d'en Reixac** (Ullastret).

Primer de tot, caldrà dividir el grup classe en dos equips que tindran la següent nomenclatura: **arqueòlegs i arqueofurtius**. Aquesta divisió pot fer-se a l'aula o directament al camp de treball.

S'aconsella que els mateixos alumnes puguin escollir els companys amb els quals treballaran més còmode. No obstant això, segons la casuística concreta de cada grup classe, pot ser el mateix docent qui formi els grups per garantir una bona dinàmica de treball.

Cada equip tindrà un/a monitor/a del MAC Ullastret que donarà les indicacions concretes de què cal fer i com. I que serà la persona de referència per a qualsevol dubte o qüestió durant el desenvolupament de l'activitat.

L'activitat està dissenyada perquè en una zona concreta del jaciment es pugui fer un treball de camp tant amb detector de metalls com amb metodologia arqueològica. D'aquesta manera el grup classe treballarà directament en una zona del jaciment, que ja ha estat excavada pels arqueòlegs, però que s'habilitarà amb reproduccions arqueològiques per a l'activitat simulant un jaciment arqueològic real.

Se simularà un espai on s'hi hauria produït una batalla en època ibèrica i on es podrà recuperar un esquelet d'un guerrer iber amb tota l'equipació bèl·lica que acompanya aquest perfil nobiliari. Hi haurà un esquelet humà, amb espasa, escut, torques, collarets, i altres elements d'ostentació del poder. Així com elements ceràmics i altres.

L'equip dels arqueofurtius començaran l'activitat fent servir el detector de metalls en la zona habilitada amb l'objectiu de trobar el màxim nombre d'objectes metàl·lics de valor possible. També trobaran elements metàl·lics contemporanis, de manera que hauran de decidir què volen recollir i què no segons el punt de vista d'un arqueofurtiu. Aquí hauran d'aplicar els coneixements que s'han treballat i après durant les sessions i activitats anteriors desenvolupades en el Google Site.

Un cop acabada la recerca dels objectes metàl·lics, en una zona habilitada amb taules de treball s'analitzaran les peces arqueològiques i es debatrà quin ús es farà d'elles. En aquesta zona de treball

hi haurà una persona especialista en arqueologia i arqueofurtivisme la qual introduirà conceptes amb l'objectiu de crear debat i opinió crítica amb els alumnes.

Paral·lelament, l'equip d'arqueòlegs començaran l'activitat en la zona de taules de treball on el/la monitor/a donarà les pautes i metodologia per realitzar una excavació arqueològica. Es farà el repartiment del material de treball i les tasques entre els membres de l'equip. Un cop tothom tingui clar què ha de fer el grup es desplaçarà fins al camp de treball on es realitzarà l'excavació amb l'objectiu de recuperar el màxim d'informació possible per a la seva interpretació i valorada.

Un cop acabada l'excavació es desplaçaran altre cop a la zona de taules on s'analitzaran les peces trobades i s'intentaran extreure unes hipòtesis preliminars. Tot aquest treball de camp es farà acompanyat dels/les monitors/es del MAC Ullastret que tenen coneixement i formació en arqueologia.

Durada orientativa de l'activitat: un matí.

Un cop a l'aula (preferiblement un altre dia, per tal que l'alumnat estigui més receptiu), els dos equips intercanviaran les informacions extretes del treball de camp i es farà un debat intern de les conseqüències de cada una de les intervencions al jaciment de l'Illa d'en Reixac.

Durada orientativa de l'activitat: 60 minuts.

PRODUCTE FINAL: INFOGRAFIA O VÍDEO

Com a producte final de la webquest, se suggereix la realització d'una infografia a primer cicle (12-14 anys) i d'un vídeo a segon cicle (14-16 anys).

Les activitats es realitzen en grup i al final s'organitza un concurs per determinar quin és el millor treball. Amb aquest propòsit es proporcionen unes dianes junt amb els criteris a valorar degudament graduats (veure apartat avaluació). Creiem que aquests documents poden facilitar el procés d'anàlisi. A l'annex hi trobareu la versió imprimible.

Tot seguit hi ha les bases d'orientació que ens poden ajudar.

INFOGRAFIA. BASES D'ORIENTACIÓ.

- Feu grups d'unes 4 persones. Seguiu bé les indicacions del professor.
- Trieu un dels dos temes tractats en l'entrevista: l'espoli arqueològic amb detector de metalls en l'àmbit terrestre o en l'àmbit subaquàtic.
- Identifiqueu les idees clau, definiu-les i busqueu la connexió que hi ha entre elles. Recordeu que les idees s'han d'explicar molt clarament i han d'estar ben organitzades.
Per a obtenir idees pot ajudar el fet de fer-se preguntes: què és un arqueofurtiu, què és un jaciment, perquè l'espoli arqueològic ens perjudica com a col·lectiu, com podem combatre l'espoli arqueològic, què en fan els espoliadors de les peces trobades?
- Busqueu imatges representatives que il·lustrin bé les idees exposades. Podeu partir de material propi. També podeu fer captures d'imatges presents en les entrevistes. En tot cas, procureu utilitzar imatges lliures de drets d'autor. Aquí teniu uns enllaços en els quals en trobareu:
 - <https://unsplash.com/s/photos/ARQUEOLOGICAL-SITES>
 - <https://www.pexels.com/ca-es/cerca/ARQUEOLOGICAL%20SITES/>
 - <https://pixabay.com/es/images/search/arqueological%20sites/>

- Realitzeu la infografia. Procureu que el disseny sigui atractiu i original. Podeu fer servir l'aplicació Canva. Us proporcionem l'enllaç: www.canva.com/es_es/free/
- Una vegada finalitzada la tasca proporcioneu l'enllaç al vostre professor.
- Per acabar ens cal fer el concurs. Valoreu totes i cada una de les infografies amb la diana proporcionada junt amb els criteris i la gradació de cada un d'ells per tal d'obtenir una puntuació justa. Per acabar, sumem els resultats. Guanya l'equip que obté més punts.

VÍDEO PER A XARXES SOCIALS. BASES D'ORIENTACIÓ

- Feu grups d'unes 4 persones. Seguiu bé indicacions del professor o professora.
- Feu una pluja d'idees i trieu una idea central al voltant de la qual crear un guió senzill, però convincent i que ens sensibilizi contra l'espòli arqueològic amb detector de metalls en l'àmbit terrestre o en l'àmbit subaquàtic.
- Escriviu un petit guió i distribuïu bé les tasques: càmera, tècnic de so, etc.
- Busqueu imatges representatives que il·lustrin bé les idees exposades. Podeu partir de material propi. També podeu fer captures d'imatges presents en les entrevistes. En tot cas, procureu utilitzar imatges lliures de drets d'autor. Aquí teniu uns enllaços en els quals en trobareu:
 - <https://unsplash.com/s/photos/ARQUEOLOGICAL-SITES>
 - <https://www.pexels.com/ca-es/cerca/ARQUEOLOGICAL%20SITES/>
 - <https://pixabay.com/es/images/search/arqueological%20sites/>
- Editeu el vídeo. Procureu que el disseny sigui atractiu i original. Per a l'edició del vídeo podeu utilitzar el programa Kdenlive. Es tracta de programari lliure i gratuït que pots descarregar a: <https://kdenlive.org/es/>.
- Una vegada finalitzada la tasca proporcioneu l'enllaç al vostre professor.
- Per acabar ens cal fer el concurs. Valoreu tots i cada un dels vídeos amb la diana proporcionada junt amb els criteris i la gradació de cada un d'ells, cosa que ens ajudarà a obtenir una puntuació justa i homogènia. Per acabar, sumem els resultats. Guanya l'equip que obté més punts.

AVALUACIÓ

Aquí hi trobareu la informació necessària per a valorar les infografies i els vídeos.

BASES D'ORIENTACIÓ.

- Reuniu a tot l'equip i ompliu el full de valoració a consciència. Un únic full per equip. Al final d'aquest escrit en l'apartat material de l'alumne hi teniu la informació necessària.
- Nomeneu un parell de secretaris que recullin els resultats i en facin la suma total de les puntuacions.
- Doneu a conèixer els resultats.
- Per acabar, feliciteu els guanyadors.

Suggeriments per ampliar continguts

Idees per a ampliació de continguts

Enllaços per a la Tasca 0:

<https://www.ccma.cat/catradio/la-tarda-de-catalunya-radio/la-creixent-aficio-pels-detectors-de-metalls-dispara-les-denuncies-per-espoli-de-patrimoni/noticia/3169245/>

https://www.youtube.com/watch?v=hAGdIOb6dRo&ab_channel=Detecci%C3%B3nMet%C3%A1lica

https://www.youtube.com/watch?v=qkLdZNqksIM&ab_channel=Arkeolog

Enllaços per a la Tasca 2:

<https://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/2026696-detecten-intents-d-espoli-al-jaciment-d-ullastret.html>

<https://www.tvcostabrava.com/redaccio/societat/successos/detenen-un-home-per-buscar-restes-arqueologiques-amb-un-detector-de-metalls-a-ullastret>

<https://laguait.cat/breus/dos-sancionats-per-cercar-restes-a-ullastret-amb-detectors-de-metall/>

https://www.ivoox.com/l-espoli-del-romanic-catala-audios-mp3_rf_50875252_1.html

Enllaços per a la Tasca 3:

https://www.youtube.com/watch?v=ZE9ugC4FVFk&ab_channel=Museud%27ArqueologiadeCatalunya

https://www.youtube.com/watch?v=pwe8pk_pzl&ab_channel=Museud%27ArqueologiadeCatalunya

https://www.youtube.com/watch?v=iNkkshhrtDE&ab_channel=Museud%27ArqueologiadeCatalunya

https://www.youtube.com/watch?v=08Y-Jlcf9Jw&ab_channel=Museud%27ArqueologiadeCatalunya

Annex 1: Documentació per a la valoració del producte final. Versió per imprimir

Tot seguit trobareu sis documents que podeu utilitzar en la valoració de cada un dels productes finals demanats: infografia i vídeo.

- Diana amb criteris graduats, versió de l'alumne.
- Diances preparades per a la puntuació, versió de l'alumne.
- Rúbrica orientativa per al professor

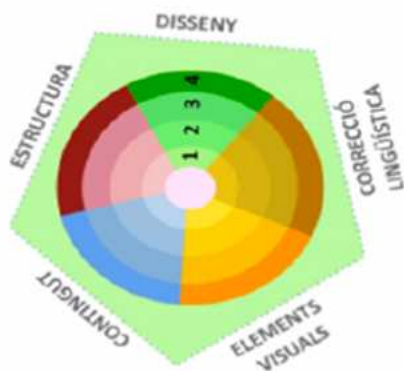
VALORACIÓ DE LA INFOGRAFIA. INSTRUCCIONS

En aquesta tasca et proposem que valoris les infografies realitzades com a producte final.

En el primer full hi trobaràs una diana de mostra els

indicadors que cal valorar i la gradació de cada un d'ells.

En el segon full hi trobaràs les dianes per valorar el teu treball i el dels teus companys.



Diana de mostra

INDICADORS A VALORAR SOBRE...

		EL CONTINGUT			
		2	3	4	
SÍ	Hi ha tots els elements demanats: títol, imatges, text...			No	
SÍ	Hi ha les idees clau necessàries			No	
Molt	Les idees clau es defineixen de forma clara i profunda			Gens	

L'ESTRUCTURA

Clara, i lògica	Distribució dels continguts	Desordenada. amb mancances
Innovadora i diferent	Originalitat	Segueix patrons coneguts

EL DISSENY

Funcional	Ús del color	Al·leatori
Molt llegible	Tipografia	Poc llegible
Molt atractiu i interessant	Resultat estètic de conjunt	Poc atractiu i aborrit

ELS ELEMENTS VISUALS

Molt	Els recursos utilitzats reforcen el missatge	Gens
Nombrosos i variats	Els recursos visuals són	Pobres
SÍ	Lliures de drets d'autor	No
Molt bona	Qualitat de les imatges	Molt dolenta

LA CORRECCIÓ LINGÜÍSTICA

Sense errors	Ortografia i sintaxi	Molts errors
Ric i específic	Vocabulari	Pobre
Fluïda	Expressió	De difícil interpretació

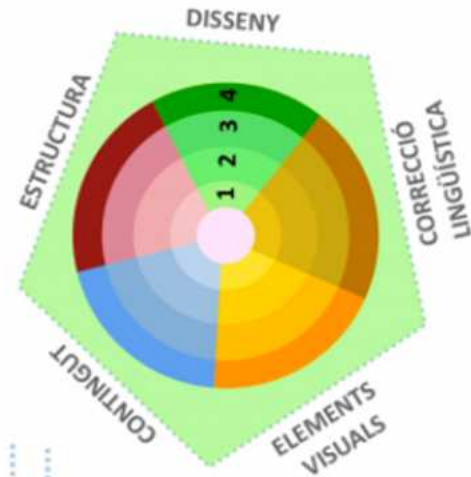
VALORACIÓ DE LA INFOGRAFIA

Valora la infografia seguint els criteris establerts en el primer full.

TÍTOL DE LA INFOGRAFIA

Observacions

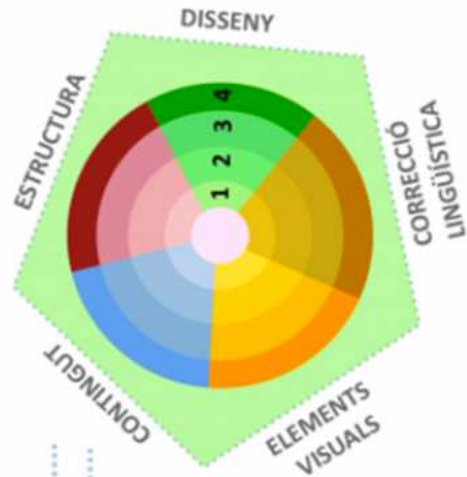
Puntuació:



TÍTOL DE LA INFOGRAFIA

Observacions

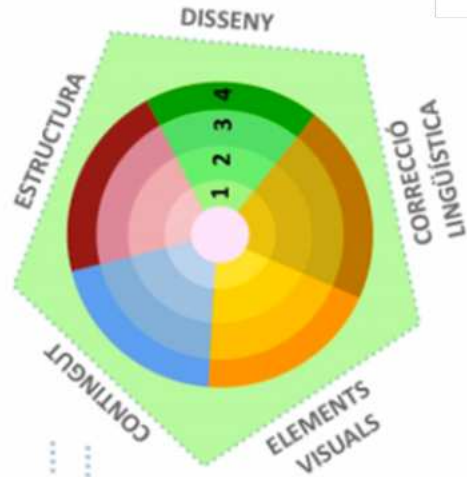
Puntuació:



TÍTOL DE LA INFOGRAFIA

Observacions

Puntuació:



TÍTOL DE LA INFOGRAFIA

Observacions

Puntuació:

RÚBRICA PER A LA VALORACIÓ DE LA INFOGRAFIA

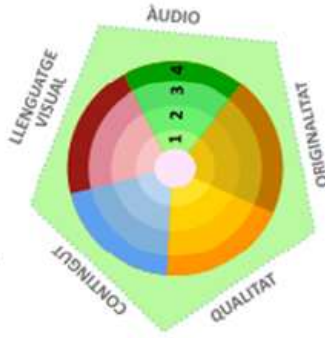
	EXPERT	AVANÇAT	APRENENT	NOVELL
CONTINGUT	Hi ha tots els elements propis d'una infografia: títol, cos, fonts, i crèdits. Es tracten totes i cada una de les idees clau de forma molt clara i entenedora.	Hi ha tots els elements propis d'una infografia: títol, cos, fonts, i crèdits. S'han tractat gairebé totes i cada una de les idees clau de forma clara i entenedora.	Falta algun dels elements propis d'una infografia: títol, cos, fonts, i crèdits. S'han tractat gairebé totes les idees clau de forma força clara i entenedora.	Falten elements propis d'una infografia: títol, cos, fonts, i crèdits. Falten idees clau rellevants. Sembla que el contingut no s'ha pogut acabar del tot.
PATRO ORGANITZATIU	Informació organitzada de forma molt lògica i molt ben jerarquizada segons un ordre d'importància clar. S'ha utilitzat un patró d'elaboració pròpia molt creatiu i complexe.	Informació organitzada de forma lògica i ben jerarquizada segons un ordre d'importància bastant clar. S'ha utilitzat un patró d'elaboració pròpia senzill	Informació organitzada de forma poc lògica. En ocasions la jerarquització de la informació no es veu gaire clara. No s'ha utilitzat una plantilla d'elaboració pròpia.	Informació organitzada de forma poc lògica. Falta claredat en la jerarquització de la informació. No s'ha utilitzat una plantilla d'elaboració pròpia. I aquesta és molt senzilla.
DISSENY	olt atractiva. La combinació de colors és utilitzada de forma molt funcional i reforça la comprensió del missatge. Tipografia molt llegible i molt apropiada.	Informació distribuïda d'una manera visualment força atractiva. Gamma cromàtica utilitzada sovint de forma molt funcional i reforça la comprensió del missatge. Tipografia llegible i apropiada.	Informació distribuïda d'una manera visualment força atractiva. La combinació de colors generalment és utilitzada de forma molt funcional i reforça la comprensió del missatge. Tipografia llegible i apropiada.	Informació distribuïda d'una manera visualment poc atractiva. La combinació de colors generalment és arbitrària i no reforça la comprensió del missatge. Tipografia poc llegible i apropiada.
ELEMENTS VISUALS	Les imatges utilitzades són lliures de drets d'autor. Tenen unes dimensions correctes, bona definició i recolzen el missatge que es vol transmetre amb total claredat	Les imatges utilitzades són lliures de drets d'autor. La majoria tenen unes dimensions correctes, bona definició i recolzen el missatge que es vol transmetre amb total claredat	Algunes de les imatges utilitzades no són lliures de drets d'autor. En algunes ocasions no tenen les dimensions correctes, ni bona definició. Ús gratuït d'imatges que no serveixen per recolzar el missatge.	Moltes de les imatges utilitzades no són lliures de drets d'autor. Sovint no tenen les dimensions correctes, ni bona definició. Freqüent ús gratuït d'imatges que no serveixen per recolzar el missatge.
CORRECCIÓ LIGÜÍSTICA	Sense presència d'errors ortogràfics, ni morfosinàctics significatius.	Sense presència de gaires errors ortogràfics, ni morfosinàctics significatius.	Presència d'errors ortogràfics, i morfosinàctics significatius.	Presència d'errors ortogràfics, i morfosinàctics molt significatius que poden dificultar la comprensió del missatge

VALORACIÓ DEL VÍDEO. INSTRUCCIONS

En aquesta tasca et proposem que valoris els vídeos realitzats com a producte final.

En el primer full hi trobaràs una diana de mostra junt amb els indicadors que cal valorar i la gradació de cada un d'ells.

En el segon full hi trobaràs les dianes per valorar el teu treball i el dels teus companys.



Diana de mostra

INDICADORS A VALORAR SOBRE...

		EL CONTINGUT			
		2	3	4	
1	Molt convincent	Es tracta d'un vídeo de sensibilització			
	Elaborada i complexa	La construcció del missatge és			
	Sí	El vídeo s'ha acabat			
	Inexistents	Els errors són...			
		Gens convincent		Senzilla i superficial	
		No		Freqüents i significatius	

L'ÚS DEL LLENGUATGE AUDIOVISUAL

Nombrosos i variats.	Els recursos visuals són	Pobres
Molt	Els recursos utilitzats reforcen el missatge	Gens

EL TRACTAMENT DE L'ÀUDIO

Nombrosos i variats.	Els recursos sonors són	Pobres
Molt	Els recursos utilitzats reforcen el missatge	Gens

LA QUALITAT

Claredat de la imatge i sonoritat perfecte	De les imatges i de l'àudio	Amb deficiències que comprometen la interpretació del missatge.
Adequat	Format del vídeo	No adequat
Funciona perfectament	Funcionament del link	No funciona

L'ORIGINALITAT

Novedós/-a i diferent de la dels companys	Tractament del contingut Estètica	Convencional, segueix patrons coneguts
---	-----------------------------------	--

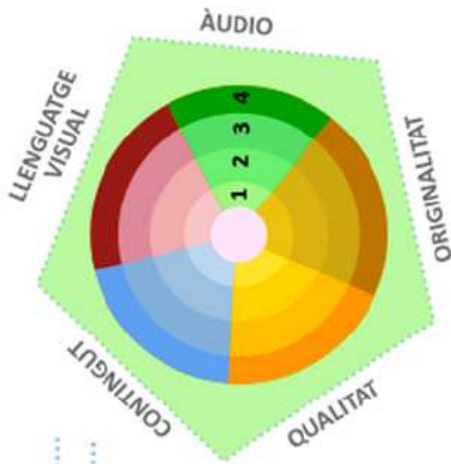
VALORACIÓ DEL VÍDEO

Valora el vídeo seguint els criteris establerts en el primer full.

TÍTOL DEL VÍDEO

Observacions

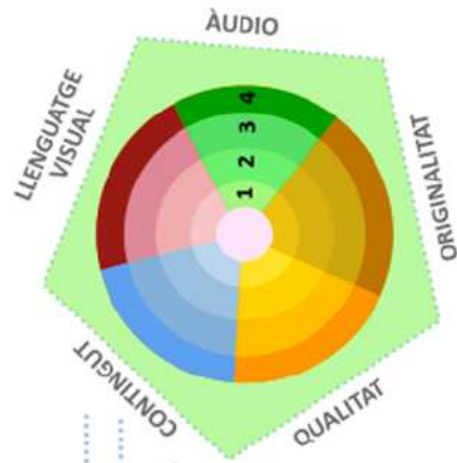
Puntuació:



TÍTOL DEL VÍDEO

Observacions

Puntuació:



TÍTOL DEL VÍDEO

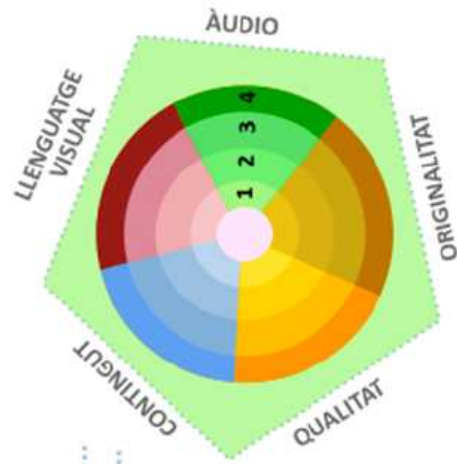
Observacions

Puntuació:

TÍTOL DEL VÍDEO

Observacions

Puntuació:



RÚBRICA PER A LA VALORACIÓ DEL VÍDEO

	EXPERT	AVANÇAT	APRENENT	NOVELL
CONTINGUT	Es tracta d'un vídeo de sensibilització sobre el tema demanat molt convincent i eficaç. El missatge és molt clar i tracta la problemàtica de forma intel·ligent i subtil, amb referències que denoten investigació i reflexió prèvia.	Es tracta d'un vídeo de sensibilització sobre el tema demanat. El missatge és força clar i molt directe. No hi ha evidència de gaire investigació per part de l'alumne.	Falta algun dels elements propis d'una infografia: títol, cos, fonts, i crèdits. S'han tractat gairebé totes les idees clau de forma força clara i entenedora.	Es tracta d'un vídeo de sensibilització sobre el tema demanat poc convincent. El missatge és bàsic i superficial i el vídeo pot contenir errors significatius o parts sense acabar.
US DEL GRÀFIC I L'ÀUDIO	Els recursos utilitzats són molt variats i reforcen el missatge: enquadraments, tipus de plans, càmera, filtres, títols...	Els recursos utilitzats són força variats i sovint reforcen el missatge: enquadraments, tipus de plans, angulacions, moviments de càmera, filtres, títols...	Els recursos utilitzats són bàsics i poc variats, de vegades s'utilitzen de forma gratuïta i no hi ha una relació clara amb el contingut.	Vídeo molt pobre en recursos gràfics, sovint s'utilitzen de forma gratuïta i no hi ha una relació clara amb el contingut. Hi poden haver errors i parts sense acabar.
TRACTAMENT DE L'ÀUDIO	El vídeo presenta diàlegs, efectes sonors i pista de música. El tractament de l'àudio es realitza d'acord a la necessitat del missatge i en reforça el contingut. Selecció de la música molt pertinent.	El vídeo presenta diàlegs, efectes sonors i pista de música. El tractament de l'àudio sovint es realitza d'acord a la necessitat del missatge i sol reforçar el contingut. Selecció de la música pertinent.	El vídeo presenta alguns dels elements: diàlegs, efectes sonors i pista de música. El tractament de l'àudio te errors que en alguns moments poden dificultar la interpretació del missatge. Selecció aleatòria de la música.	El vídeo presenta alguns dels elements: diàlegs, efectes sonors i pista de música. El tractament de l'àudio te errors importants que dificulten la interpretació del missatge. Selecció aleatòria de la música. Hi ha parts sense acabar.
QUALITAT	El vídeo conté imatges i àudio de qualitat. S'ha utilitzat el format de vídeo adequat i s'ha proporcionat el link que funciona perfectament.	El vídeo presenta alguna deficiència en la qualitat de les imatges i àudio que en cap cas dificulten la comprensió del missatge. S'ha utilitzat el format de vídeo adequat i s'ha proporcionat el link que funciona bé.	El vídeo presenta deficiències en la qualitat de la imatge i/o del so que en ocasions dificulten la comprensió del missatge. S'ha utilitzat el format de vídeo adequat però el link proporcionat en el primer lliurament no ha funcionat.	El vídeo presenta deficiències importants en la qualitat de la imatge i/o del so que en dificulten la comprensió. O bé, no s'ha proporcionat el link i per tant no en podem valorar el resultat.
ORIGINALTAT	Vídeo original i diferent dels de la resta de companys perquè presenta els continguts de forma novedosa i l'estètica és molt original i diferent.	Vídeo que en alguns moments és força original o bé perquè presenta els continguts de forma novedosa, o bé perquè l'estètica és original i diferent.	Vídeo poc elaborat, molt bàsic, que utilitza plantilles o segueix patrons coneguts.	Vídeo poc elaborat, molt bàsic, que segueix patrons coneguts. Poden haver-hi parts sense acabar.